

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

De nobilitate deiformis animæ sanctæ, deum feruenter amantis: &
inæstimabilivilitate animæ induratæ seu peccatricis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

DE ARCTA VIA SALI FO. 48

mori, qui bene vixit: & vix bene moritur, q̄ male vixit. Veruntamen de nullo est desperandum: sed peccator etiam in extremis ad pœnitentiam est hortandus. Interdum namq̄ fortasse contingit: quis rarissime, vt qui tempore sanitatis pœnitere neglexit: tunc pœnitendo misericordiã impetret. Nihilominus stultissimus est omnis viuens & incolumis, qui se tanto cõmittit discrimini. Agamus ergo quod tutius est pœnitendo & vitã corrigendo quotidie dum sani consistimus, cum propheta deuotissime deprecantes. Ne proñcias me domine in tempore senectutis: quum deficiet virtus mea ne derelinquas me. Ecce enim nunc tempus acceptabile, nũc dies salutis, vt dicit Apost. 2. Cor. 6:

Psal. 70
2. Cor. 6:

De nobilitate deiformi anĩe sancte, deum feruenter amantis: & inestimabili vilitate animae indurate, seu peccatrici.

Art. XXV.

Vx̄ est ista velut aurora consurgens. Cantico. 6
pulchra vt luna, electa ut sol, terribilis vt castorũ acies ordinata? Quẽ admodum ait Iohan. Nunc filij dei 1. Ioh. 3
sumus: & nõdũ apparuit quid erimus. Scimus qm̄ quum apparuerit: similes ei (s. deo) erimus: q̄a videbimus eũ sicuti est, hoc est, clare et imediate per speciẽ. Visio autẽ intellectualis fit per formã seu speciẽ intelligibilem, quã sit similitudo rei intellecte. Nec põt similitudo illa rem plene presentare, nisi fuerit ipsi rei adãquata. Omnis autem forma, similitudo & species creata a plena repræsentione diuinae essentia occumbit, distat, et deficit infinite. Idcirco secundũ Tho. deus videtur in patria, per Thomaas hoc q̄ ipsa diuina essentia vniẽ mentib, beatorũ loco

loco intelligibilis formæ: nō per inhæſionem, ſed
 aſſiſtentiam, ita quod diuina eſſentia eſt quod et
 quo in beatifica viſione. Porro viſio iſta ſuperdi-
 gniffima eſt penitus ſupernaturalis: quam philo-
 ſophi omni mente creatæ, etiam ſubſtantijs ſepa-
 ratis impoſſibilem eſſe putabant. Vnde vt eam
 obtineamus idigemus multis ſupernaturalibus
 donis, medijs atq; auxilijs. Et primo datur nobis
 a deo benedicto, gratia gratum faciens, q̄ ipſam
 intellectualis ac rationalis naturæ eſſentiam or-
 nat & perficit, atq; in eſſe ſupernaturali diuino,
 & ad promerendum vitam æternam idoneo ſta-
 tuit. Insuper charitas qua deus proximisq; ama-
 tur: ſupernaturaliter, pure, gratuite nobis a ſpi-
 ritu ſancto infunditur: ſed & fides quoque & ſpes.
 Hęc charitas in habente præponderat amori
 tius vniuerſi: ita ut plus diligat deum quam vni-
 uerſa creatura: imo minimus gradus charitatis
 cit deum plus toto vniuerſo amari. Aliter homo
 non eſſet in ſtatu ſalutis: prout Thomas pulchre
 deducit. Præterea ſecundum doctores, quicumq;
 habet charitatem, & gratiã iam præfatam: ha-
 bet etiam ſeptem dona ſpiritus ſancti, ſaltem ſe-
 cundum aliquem gradum, cæterasq; virtutes in-
 fuſas charitati, & gratiæ connexas. Quo autem
 in charitate & gratia magis profecerit: eo in do-
 nis & virtutibus ſublimius creſcit. Denique tanta
 eſt dignitas atq; excellentia horum ſuperna-
 turalium bonorum, vt nec comprehendere ſaci-
 nec explicari poſſit. Nulla quippe naturalis per-
 fectio, forma, decor, aut claritas eis poteſt æqui-
 pari. Non tantum neq; tam pulchre ornat lux coe-
 leftis ſubſtantiam ſolis & lunæ: quãtum gratia
 decorat eſſentiam animæ. Nec ſoltãtum venuſta
 regionem

Thomas

regionem cœlestem: quantum charitas dei veni-
 rat animæ voluntatem. Sed nec septem planetę
 tantum ornant orbem cœlestes: quantum septem
 dona spiritus sancti ornant atq; clarificant ani-
 mę vires. Neq; vniuersitas deniq; siderum tan-
 tum decorat ac perficit firmamentum seu spherã
 octauam: quantum vniuersitas cęterarum vir-
 tutum dignificat, ornat, & perficit animã. Quę
 admodum iuxta Philosophum beatitudo poti-
 us consistit in actu q̄ habitu: sic apud Theologos Philosof.
 magis perfectio cōsistit in actibus virtuosis: q̄ in
 ipsis habitibus. Nobiliorum quoq; habituum no-
 biliores sunt actus. Cum ergo præhabita gratiæ
 bona ac dona sint habitus tam præstātes ac sum-
 mi: nonne nobilissima, deiformis atq; prælucida
 tibi videtur anima christiana, quę horum habi-
 tum actibus iugiter occupatur, quę tam spirita-
 liter, supernaturaliter ac deiformiter conuersa-
 tur, deum tam eminenter colit & veneratur, cu-
 ius vtriq; conuersatio est in cœlis? Hinc nimirum
 anima talis est dei filia, amica, & sponsa, secreto-
 rum cœlestium conscia, deo familiaris, cōformis
 in affectu, ac intima hæres dei, coheresq; Chri-
 sti: quę reuelata facie gloriam dei contemplan-
 s, in eandem transformatur imaginem a claritate
 in claritatem. Quia in fastidium versa sunt ei oīa
 ista mundana, caduca, carnalia, humana sola-
 ria, laudes, honores, & pompę seculares, & quic-
 quid displicet deo: quicquid vero nouerit deo pla-
 cere, hoc toto affectu amplectitur. Deniq; se-
 cundum philosophos, motus sortitur dignitatem, no-
 men & speciem a termino ad quem. Actio quo-
 q; dignificari solet a dignitate obiecti atq; mate-
 rię circa quam. Quanta ergo est dignitas & glo-
 ria eius,

DIONYSII CARTHV.

Via eius cuius motus, & actus, vita, intentio ver-
 santur iugiter circa deum excelsum, & terminan-
 tur in ipsum quem constat dignitatis esse immen-
 se vniversisq; alijs in infinitum preeminere? Hec
 frater amāde sic breuissime tango, vt te ad vere at-
 q; diuinæ nobilitatis, hoc est, ad sanctæ ac religi-
 osæ conuersationis, ad sacratissimæ perfectionis
 amorem inducam, excitem & accēdam. Quod
 vt ardentius appetas, etiam de peccatricis ani-
 mæ vilitate, peruersitate, & deformitate modice
 cum dicam. Hæc itaq; cum sit per peccatū mor-
 tale a deo auersa, spiritaliter mortua est, nec agit
 aliquid gratum deo, aut meritoriū vitæ æternæ.
 Hæc bona transitoria, sensibilia, mundana, vili-
 sima, summo, æterno, perfecto, infinito & incom-
 mutabili bono deo vero omnipotenti ac super-
 gloriosissimo præfert (In quo quidem deum ma-
 xime inhonorat) In caducis & vanis sibi finem
 constituit: nec finaliter in creatore quiescit, sed
 prorsus ingrata est, ei non curans adherere, sub-
 di, parere: dæmonibus assimilatur, vitijs famula-
 tur, deo odibilis, angelis displicens, seipsam inco-
 sibiliter lædens, deturpans, damnandaq; faci-
 ens. Quo plus in terrenis ac transitorijs atq; car-
 nalibus delectatur: eo vilius viuit eo infelicior.
 Quo plus mūdi vanitatibus gaudet, eo se coram
 deo contemptibilius habet, cum non sit timorata
 neq; sollicita deo obedire, debitamq; reuerētiam
 in om̄ibus exhibere. Deniq; per actus virtuosos
 & sanctos diuinæ dilectionis affectus deo precor-
 pue assimilamur. Per passiones vero, vanitates
 & vitia, dissimiles ei efficiamur. Similitudo autē
 est causa amoris, quemadmodum dissimilitudo
 odij & rancoris; sed et perfectio creaturæ, præfer-
 tim ra

tim rationalis & intellectualis est creatori, proportionabiliter assimilari. Quāto igitur virtutibus insigniores efficimur: tanto deo similiores sumus, chariores, & intus speciosiores. Quanto vero magis peccamus, tātō domino deo nostro dissimiliores, odibiliores, turpioresq; sumus. Quod reuera ignobilissimum est atq; miserrimum. Magna est ergo (vt vides) inter animam virtuosam & vitiosam differentia atq; distantia. Vnde etiam secundum Philosophum: Homo contemplatiuus est amatissimus deo: iniustus vero & vitiosus decies milies deterior bruto. Quod vtiq; ex diuersitate remunerationis eorum clarissime innoscit. Virtuosam siquidem constituit in cælo empyreo, dans ei seipsum in p̄m̄ium, & omnia sua communicans ei per immediatam beatificamq; vnionem cum ipso. Vitiosam vero a se in æternum repellit, demonibus tradit, in inferno constituit, sempiternis pœnis addicit. Nunc ergo dilēcte discerne inter hæc duo, & quod melius iudicas, elige & obserua. Noli te ipsum eatenus vilificare, vt dæmonum & peccati inueniaris mancipium. Fac modicum propter deum, & propter huius breuissimę ac incertissime vitę diuitias, delicias, & honores noli præmemoratam deuotę animę dignitatem, decorem, deificationem negligere, sed timorate & custodite coram altissimo viue, p̄sertim cum per vnum peccatum mortale oīa supernaturalia gratiæ dona perdatur, et anima ad instar diaboli turpis, peruersa, inordinata efficiatur.

De quibusdam mundi vanitatibus euitandis. Videl. risu, ludis, iocis, choreis, aleis, & ybis inanibus.

Art. XXVI.
H ij Vaxo

Philosophi